

Ricardo Carvalho Calero

(1910 - 1990)

Biografía

[Especial Día das Letras Galegas 2020: Ricardo Carvalho Calero](#)

Ricardo Carvalho Calero naceu no ano 1910 en Ferrol, onde comezou a publicar os seus primeiros versos. Tras cursar por libre o Bacharelato, trasladouse a Compostela para estudar Dereito e Filosofía e Letras e cumprir co servizo militar. Aquí entrou en contacto co galeguismo e cos movementos culturais da altura, nomeadamente co Seminario de Estudos Galegos. Foi este un momento de intensa militancia política xa que se integrou no movemento nacionalista e tomou parte no activismo estudantil. Até 1932, en que ganou unha praza de funcionario municipal na súa vila natal, Carvalho Calero enviou numerosas colaboracións ás máis destacadas revistas literarias (*A Nosa Terra*, *Nós*, *Guión*, *Galiza*, *Resol*, *Universitarios*, *Papel de Color*) e principiou a publicación dos seus libros poéticos, primeiro en español e despois en galego.

O golpe militar sorprendeuno en Madrid e Carvalho posicionouse no bando republicano, entrando en combate como miliciano. Unha vez terminado o conflito, foi encarcerado, condenado por separatista e recluído no cárcere de Jaén. En 1941 o escritor regresou á súa cidade con liberdade condicional. Imposibilitado para exercer a función pública, refuxiouse no ensino privado (entre 1950 e 1965 no Colexio Fingoi de Lugo), continuando coa escrita en galego en todos os xéneros e restablecendo aos poucos o contacto cos galeguistas que ficaran no país. Paralelamente ao seu labor docente, desenvolveu nestes anos un importantísimo traballo investigador -iniciado coa súa tese de doutoramento, "Aportaciones a la literatura gallega contemporánea"- que tivo como froito máis valioso a publicación en 1963 da *Historia da literatura galega contemporánea*. Tamén nesta época, en 1958, ingresou na Real Academia Galega co discurso "Contribución ao estudo das fontes literarias de Rosalía". En 1963 obtivo por oposición a praza de adxunto no Instituto Rosalía de Castro, en Santiago de Compostela, e en 1972 superou as probas que o converteron en titular da cátedra de Lingüística e Literatura Galega.

Os estudos de Carvalho atinxiron igualmente a lingua. Recollendo a herdanza dos autores do Segundo Renacemento, Carvalho Calero, preocupado pola coherencia histórico-lingüística do galego e a pesar da férrea oposición que encontrou no camiáo, mostrouse defensor das teses etimoloxistas que terán continuidade no movemento reintegracionista, feito que lle custaría ser marxinado nos últimos anos da súa vida. Así mesmo, desenvolvería un amplo labor como editor dos clásicos galegos e como atento analista da realidade sociolingüística da Galiza.

Ademais da súa extensísima obra ensaística, cultivou a poesía (*Vieiros*, 1931; *O silencio axionllado*, 1934; *Anxo de terra*, 1950; *Poemas pendurados dun cabelo*, 1952; *Salerio de Fingoy*, 1961; *Pretérito Imperfeito*, 1980; *Futuro condicional*, 1982; *Cantigas de amigo e outros poemas*, 1986; *Reticencias...*, 1990), o teatro (*Catro pezas: A sombra de Orfeo, Farsa das zocas, A arbre, Auto do prisioneiro*, 1971; *Teatro Completo*, 1982) e a narrativa (*Xente da Barreira*, 1951; *Scórpio*, 1987).

Pouco tempo despois de ser nomeado Fillo Predilecto de Ferrol, faleceu en Compostela no ano 1990.

Obras

- [A idea da Galiza em Otero Pedrayo](#)
- [A posicòm dos clíticos em galego-português](#)
- [A xente da Barreira](#)
- [Algunhas características do galego de Lago González](#)
- [Anxo de terra](#)
- [Cantigas de amigo e outros poemas \(1980-1985\)](#)
- [Castelao contra a manipulación](#)
- [Catro pezas](#)
- [Comemoraçom do Estatuto Galego de 1936](#)
- [Comentarios de textos contemporáneos](#)
- [Contribución ao estudo das fontes literarias de Rosalía](#)
- [Da fala e da escrita](#)
- [Discurso político e discurso poético na literatura galega moderna](#)
- [Do galego e da Galiza](#)
- [Ensaio sobre narrativa galega de após-guerra](#)
- [Epistolario a Fernández del Riego](#)
- [Escritos sobre Castelao](#)

- Escritos sobre teatro
- Estudos e ensaios sobre literatura galega
- Estudos rosalianos: aspectos da vida e obra de Rosalía de Castro
- Fillo de Eva (88 poemas de Ricardo Carvalho Calero)
- Futuro condicional (1961-1980)
- Gramática elemental del gallego común
- Historia da literatura galega contemporánea
- La fuerza pública en la Universidad de Santiago y otros escritos escolares
- Lembranza de don Gonzalo López Abente no Día das Letras Galegas
- Lembranza de don Valentín Lamas Carvajal no Día das Letras Galegas
- Letras galegas
- Libros e autores galegos I: dos trovadores a Valle-Inclán
- Libros e autores galegos II: século XX
- Narrativa completa
- Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego
- O problema ortográfico
- O señor de Vilancosta: Loubanza de don Marcial Valladares Núñez no Día das Letras Galegas
- O silencio axionllado
- Otero Pedraio na historia do romance galego
- Para a historia da ordenación jurídica da autonomía galega
- Poemas pendurados de un cabelo
- Política lingüística
- Pretérito imperfecto (1927-1961)
- Problemas da lingua galega
- Prosa galega I: Desde os primeiros oitocentistas ao grupo Nós
- Prosa galega II: Dos novecentistas aos nosos días
- Prosa galega III: Da época trobadoresca ao neoclasicismo
- Reticências... (1986-1989)
- Salterio de Fingoy
- Scórpio
- Sete poetas galegos
- Silêncio! Umha nova leitura de um texto rosaliano
- Situação presente e orientação futura dos problemas gerais da nossa língua
- Sobre lingua e literatura galega
- Sobre o seu teatro
- Tamén navegar
- Teatro completo
- Teatro Nós
- Umha voz na Galiza
- Vieiros
- Voz e silencio (Entrevista con Ricardo Carballo Calero)